

MEERJAREN BELEIDSPLAN VHTO

Periode 2016 – 2018

1. Algemeen

Meerjaren Beleidsplan

VHTO, Landelijk Expertisebureau meisjes/vrouwen en bèta/techniek (verder: VHTO) geeft in het voorliggende Meerjaren Beleidsplan 2016 -2018 de kaders aan waarbinnen in genoemde periode gewerkt zal worden aan het realiseren van haar algemene doelstellingen.

Jaarplannen en Jaarstukken

Jaarlijks worden deze (beleids-)activiteiten geconcretiseerd in een Jaarplan. Elk Jaarplan bevat een overzicht van zowel de projecten die onderhanden zijn, als de beleidsontwikkelingen waarbij VHTO betrokken is (of betrokken wil raken), als de opdrachten die VHTO in acquisitie heeft.

Tevens wordt jaarlijks na afloop van het kalenderjaar in de VHTO Jaarstukken verslag gedaan van de financiële situatie (de Jaarrekening) en van de activiteiten (het Jaarverslag). Deze Jaarstukken worden door de accountant gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring¹.

Statuten (en Statutenwijziging)

Stichting VHTO is op 3 december 1982 in Hengelo opgericht onder de naam Stichting Vrouwen en Hoger Technisch Onderwijs. In februari 2006 zijn de statuten officieel gewijzigd. Deze wijziging was noodzakelijk omdat niet alleen de naam van de stichting niet meer paste bij de activiteiten waarmee de organisatie de VHTO-doelstelling tracht te realiseren, maar ook omdat de doelstelling zelf aan herziening toe bleek te zijn. Hield de VHTO zich in het verleden uitsluitend bezig met de technische HBO-opleidingen en de vrouwelijke ING-ingenieurs, in de loop der jaren bleek eenzelfde problematiek van segregatie ook te gelden voor de natuurwetenschappelijke en ICT-opleidingen en beroepen. En niet alleen op het niveau van het hoger beroepsonderwijs, maar ook op het niveau van het middelbaar beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs.

De Stichting heet sinds 2006 *VHTO, Landelijk expertisebureau meisjes/vrouwen en bèta/techniek* (afgekort: *VHTO*).

In de statuten is opgenomen dat VHTO ten doel heeft *het technische, natuurwetenschappelijke en ICT-onderwijs en bijbehorende functies op de arbeidsmarkt meer toegankelijk te maken voor meisjes en vrouwen en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.*

Vastgelegd is verder dat de stichting dit doel tracht te bereiken onder meer door:

- a. het geven van informatie en voorlichting, onder meer aan meisjes, ouders, decanen, docenten en managers van alle vormen van voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs;

¹ Zie voor de meest recente informatie de VHTO-Jaarrekening 2015 (met daarin opgenomen het Jaarverslag 2015), goedgekeurd door EY Accountants.

- b. het onderzoeken en analyseren wat er op het gebied van het (middelbaar en hoger) technisch, natuurwetenschappelijk en ICT-onderwijs moet en kan veranderen en het initiëren en uitvoeren van vernieuwingsprojecten en verandertrajecten;
- c. het organiseren van bijeenkomsten en trainingen;
- d. het geven van informatie, voorlichting en beleidsadvies aan overheden, bedrijven, brancheorganisaties en (overheids)instellingen;
- e. het ondersteunen van vrouwelijke professionals bij de start en de ontwikkeling van hun loopbaan;
- f. het opzetten en uitvoeren van relevante studies;
- g. het participeren in relevante netwerken om haar expertise in te brengen dan wel om (subsidie-)opdrachten te acquireren die direct dan wel indirect verband houden met het realiseren van haar doelstelling.

Op basis van deze statutaire doelstellingen worden per beleidsperiode en per jaarplan actuele activiteiten en prioriteiten geformuleerd.

VHTO kent als non-profit projectorganisatie als geen ander de uitdaging van het telkens opnieuw actualiseren van haar werkwijzen en het up-to-date houden van haar kennisbasis ten einde binnen 'bewegende contexten' haar missie en doelstellingen te bereiken.

2. Actuele beleidscontext

Techniekpact

De actuele beleidscontext van VHTO wordt grotendeels bepaald door het Techniekpact². Om haar concurrentiepositie te behouden zal Nederland meer bèta/technici moeten werven, opleiden en laten doorstromen. Deze ambitie is vastgelegd in het Techniekpact. Het Techniekpact hanteert drie actielijnen om haar ambitie te realiseren:

- Kiezen voor techniek: meer leerlingen kiezen voor een techniekopleiding.
- Leren in de techniek: meer leerlingen en studenten met een technisch diploma gaan ook aan de slag in een technische baan.
- Werken in de techniek: mensen die werken in de techniek behouden voor de techniek, en mensen met een technische achtergrond die met ontslag bedreigd worden of al langs de kant staan elders inzetten in de techniek.

VHTO is ondertekenaar van dit nationale Techniekpact 2014-2016 en ook een van de uitvoerende partijen. VHTO heeft ook zitting in het Liaisonoverleg van het Techniekpact; in dit overleg worden nu de doelen en activiteiten voor het Techniekpact 2016-2020 voorbereid. Medio 2016 zal dit nieuwe Techniekpact worden vastgesteld en ondertekend door de 3 verantwoordelijke ministers en partnerorganisaties, tijdens de Techniekpactconferentie. Naar verwachting zal ook VHTO het nieuwe Techniekpact ondertekenen. Gezien het feit dat de participatie van meisjes/vrouwen in deze sectoren in Nederland weliswaar de laatste jaren flink is gestegen maar in vergelijking met het buitenland nog altijd relatief heel laag is, heeft VHTO met succes aandacht voor het

² Techniekpact is onderdeel van het kabinetsbeleid, sinds mei 2013, gericht op het werven, opleiden en behouden van meer bètatechnici opdat Nederland haar concurrentiepositie op deze terreinen kan vasthouden. Het Techniekpact wordt aangestuurd (en gefaciliteerd) door de ministeries EZ, OCW en SZW. Zie verder www.techniekpact.nl

werven en behouden van meisjes/vrouwen kunnen laten opnemen in de doelstellingen van het Techniepact.

In het kader van Techniepact 2014-2016 voert VHTO sinds 2014 meerdere activiteiten uit in zowel het primair als in het voortgezet onderwijs³ vanuit het OCW-programma Kiezen voor Technologie. Ook in 2016 worden deze (vervolg)activiteiten uitgevoerd. In de tweede helft van 2016 zal duidelijk moeten gaan worden of in het kader van het nieuwe Techniepact het Ministerie van OCW ook nieuwe stimuleringsubsidies zal gaan toekennen. Het programma Kiezen voor Technologie loopt namelijk in het najaar 2016 af.

Emancipatiebeleid 2013-2016

Minister Jet Bussemaker van OCW is ook verantwoordelijk voor het emancipatiebeleid. In haar beleidsplan Emancipatiebeleid 2013-2016 staan doelstellingen opgenomen gericht op het doorbreken van de segregatie op de arbeidsmarkt. In dit kader voert VHTO, jaarlijks op projectsubsidiebasis, een aantal activiteiten uit onder de naam 'Draagvlakactiviteiten'. Het grootste project binnen deze Draagvlakactiviteiten is de jaarlijkse organisatie van de nationale Girlsday in de maand april. Tijdens deze door VHTO georganiseerde dag kunnen duizenden meisjes in de leeftijd van 10 tot 15 jaar een bezoek brengen aan een (bèta/technische) bedrijf of (onderzoeks)instelling⁴. In 2016 zal zeker opnieuw een Girlsday plaatsvinden en VHTO streeft ernaar om ook in de volgende jaren Girlsday te kunnen continueren.

Het lopende subsidieregeling Emancipatiebeleid zal in 2016 aflopen en vervangen worden door een andere regeling. Omdat de nieuwe regeling pas in 2018 zal ingaan zal 2017 waarschijnlijk gelden als overgangsjaar. VHTO wil graag ook in de komende beleidsperiode een rol blijven spelen in het emancipatiebeleid van de overheid.

Startup Delta & Codepact

Voormalig Eurocommissaris Neelie Kroes heeft als 'special envoy' van StartupDelta het initiatief genomen om partijen bij elkaar te brengen om programmeren (coding) in het (basis)onderwijs te stimuleren. Naar analogie van het Techniepact is het Codepact ontstaan in 2014. VHTO is ook hier een van de ondertekenaars en deelnemers aan de kerngroep. Medio 2016 zal de opdracht aan Neelie Kroes bij StartupDelta weer aflopen (de verwachting is dat zij een belangrijke rol zal willen spelen op Girlsday 2016).

Vanuit subsidie van zowel CA-ICT (project DigiVita⁵) als donaties vanuit de 'giving'-organisaties van Google (Google RISE) en van Cisco (Cisco Foundation) heeft VHTO de mogelijkheid gehad om ook zelf Code Events en een Zomerkamp te kunnen organiseren om meisjes te leren programmeren. Voor 2016 en verder zijn nieuwe subsidies aangevraagd.

Vanuit Startup Delta worden geen subsidies verleend. VHTO vindt het belangrijk om meisjes van jongsaf aan te betrekken bij ICT en hen te laten ervaren dat zij ook zelf 'creators' kunnen zijn van (digitale) innovaties.

³ In opdracht van het Platform Bèta Techniek/Ministerie van OCW voert VHTO in het kader van het programma Kiezen voor Technologie de projecten Talentenkijker 2.0 (po), Talentenkijker Attitudemeting en KVT vmbo, havo, vwo (vo) uit.

⁴ Zie www.girlsday.nl. In 2015 namen ruim 9.000 meisjes deel aan Girlsday en zo'n 300 bedrijven.

⁵ Zie www.digivita.nl

VHTO participeert verder ook in het Platform Diversiteit in de IT. Een initiatief van vrouwennetwerken van IT-bedrijven, NWO, NL-ICT en VHTO om vo-meisjes te interesseren voor IT en hun Informatica-docenten te informeren over actuele IT-ontwikkelingen.

Beleid Topsectoren en brancheorganisaties

Een aantal technische brancheorganisaties in met name het MKB hebben hun activiteiten om jongeren te werven voor techniek samengebracht in de stichting TechniekTalent.nu⁶. TechniekTalent.nu deelt VHTO's doelstelling om de participatie van meisjes & vrouwen in de techniek te vergroten. VHTO wordt derhalve vaker als adviseur betrokken bij hun activiteiten. Ook ontvangt VHTO soms projectsubsidie om specifieke projecten (met hen) uit te voeren. VHTO heeft voor 2016 een projectvoorstel in voorbereiding om pabo-studenten op bezoek te laten gaan bij vrouwelijke professionals uit de bedrijven die aangesloten zijn bij TechniekTalent.nu. De pabo-studenten zullen met deze professionals OOL-opdrachten ontwikkelen die de pabo-studenten kunnen uitvoeren met basisschoolkinderen tijdens hun LIO-stage. Ook zal VHTO met TechniekTalent.nu samenwerken m.b.t. het betrekken van ouders bij de voorlichting over Wetenschap en Technologie aan hun kinderen in het primair onderwijs.

Topsectoren zijn gebieden waar het Nederlandse bedrijfsleven en onderzoekscentra wereldwijd in uitblinken. Het bedrijfsleven, universiteiten, onderzoekscentra en de overheid werken samen aan kennis en innovatie, internationalisering, human capital en aan het verminderen van regeldruk om deze positie nog sterker te maken⁷. VHTO is vanuit haar missie met regelmaat in gesprek met een aantal van deze topsectoren om de aandacht voor het betrekken van meer meisjes/vrouwen op hun agenda te krijgen. Soms resulteert dit ook daadwerkelijk in concrete doelstellingen waaraan deze sectoren gaan werken. Soms ook resulteert dit in verdere samenwerking met VHTO. VHTO wil de komende jaren deze samenwerking verder gaan vormgeven.

Publiek-private samenwerking (tussen bedrijven en onderwijsinstellingen) is een belangrijk item in het huidige kabinetsbeleid (en derhalve ook opgenomen als doel in het Techniekpact). VHTO werkt intensief samen met zowel vrouwelijke professionals, als met bedrijven. Jaarlijks participeren zo'n 300 bedrijven in Girlsday en VHTO is partner van Jet-Net (het Jongeren en Technologie Netwerk Nederland, geïnitieerd vanuit grote bedrijven, zie www.jet-net.nl); VHTO participeert o.a. in de jaarlijks Jet-Net Careerdays in 3 regio's in het land. Ook TechniekTalent.nu heeft een samenwerkingsvorm opgezet tussen hun bedrijven en (vmbo)scholen onder de naam Technet. Het kabinet streeft naar een fusie van beide initiatieven (werknaam: De PPS) die in 2016 haar beslag moet krijgen. VHTO wil nauw gaan samenwerken met deze nieuw te vormen organisatie (met name omdat de Spiegelbeeld-rolmodellen werkzaam zijn bij deze bedrijven en deze bedrijven ook activiteiten doen met scholen waarmee ook VHTO werkt).

Internationaal

Zowel binnen de EU als ook vanuit de VN wordt het belang van een hogere participatie van meisjes en vrouwen in bèta, techniek en ICT benadrukt. VHTO neemt in dit kader

⁶ Zie www.techniektalent.nu

⁷ Zie www.topsectoren.nl

deel aan een aantal netwerken die internationaal kennis op dit terrein uitwisselen en/of gezamenlijk activiteiten uitvoeren, bijvoorbeeld in EU-gesubsidieerde projecten⁸. VHTO is partner van

ECWT⁹, Witec¹⁰ en werkt samen met het netwerk VN-Vrouwenverdrag. Verder is VHTO mede initiatiefnemer en voert (vanuit eigen investering) het secretariaat van het internationale onderzoekers netwerk Gender & STEM¹¹.

Internationale kennisuitwisseling en samenwerking is voor VHTO heel belangrijk om als expertisebureau haar kennis te vergroten, te delen en in te zetten bij het vormgeven van gerichte interventies om haar doelstellingen te bereiken. Ook in de nieuwe beleidsperiode zal VHTO investeren in kennisontwikkeling op het terrein van meisjes/vrouwen in bèta, techniek en ICT en het terrein van het doorbreken van genderstereotypering. In 2016 zal het lopende VHTO-onderzoek m.b.t. attitudes van leerlingen en leerkrachten in het primair onderwijs worden afgerond en gepubliceerd.

3. Uitdagingen 2016 - 2018

Alhoewel er in Nederland duidelijk meer meisjes hun talenten op het terrein van bèta, techniek en ICT ontdekken en met veel plezier opleidingen in deze sectoren volgen en doorstromen naar interessante (en goed betaalde) banen, weten helaas ook nog veel meisjes onvoldoende over deze mogelijkheden of worden zij door maatschappelijke 'gender-stereotypingen' weggehouden van deze mogelijkheden. Anno 2016 is de missie van VHTO dus nog onverminderd van groot maatschappelijk, economisch en ook voor talentvolle meisjes & vrouwen van persoonlijk belang (zie <http://www.vhto.nl/over-vhto/missie-en-visie/>).

VHTO geeft handen en voeten aan haar missie door beleidsbeïnvloeding, door expertiseontwikkeling en kennisoverdracht, en door het uitvoeren van concrete interventies binnen en buiten het onderwijs. De stichting heeft daartoe een non - organisatie in de vorm van projectorganisatie. VHTO acquireert daartoe (overheids)subsidie voor projecten en ontvangt soms donaties.

Overgangen

In de periode 2016-2018 zal VHTO opnieuw te maken krijgen met de afloop van beleidsprogramma's en de overgang naar nieuw (overheids-)beleid. Zowel inhoudelijk als ook financieel. Het is zaak om de participatie van meisjes/vrouwen in bèta, techniek en ICT geagendeerd te houden of te krijgen, als ook in het kader van eventuele nieuwe subsidieregelingen nieuwe (project)subsidies aan te vragen om activiteiten te kunnen uitvoeren en de VHTO-expertise te kunnen onderhouden, verder te ontwikkelen en over te dragen.

In 2017 zullen nieuwe verkiezingen worden gehouden. Ervaring leert dat de perioden vooraf en na verkiezingen vaak 'beleidsarm' zijn en dat subsidiemogelijkheden beperkt zullen zijn. De uitdagingen voor de komende periode ziet VHTO dan ook als volgt:

⁸ In 2016 wordt het Erasmus+ project Mind the Gap afgerond waarin VHTO partner is

⁹ www.ecwt.eu

¹⁰ www.Witec-eu.net

¹¹ www.genderandstem.com

- Aandacht voor het belang van meisjes/vrouwen voor bèta, techniek en ICT (kwantitatief en kwalitatief) laten opnemen in Techniekpact 2016-2020, zowel in de landelijke doelstellingen als in de doelstellingen van de regionale Techniekpacten.

Meisjes en vrouwen vormen een enorm groot potentieel voor het bereiken van de doelstellingen van het Techniekpact.

- Betekenisvolle rol blijven spelen in het vormgeven van de emancipatiedoelstellingen van de overheid, juist ook met het oog op nieuw te formuleren beleid.
- Het effect en de meerwaarde van de initiatieven en activiteiten van VHTO zichtbaar maken (kwantitatief en kwalitatief). In eigen publicaties en in de (landelijke) media.
- Sleutelfiguren bij overheid en de sociale partners opnieuw informeren over het feit dat VHTO 'evidence based' succesvolle activiteiten uitvoert die meer meisjes in bèta, techniek doen instromen, maar dat VHTO geen basissubsidie ontvangt maar haar missie (of de gezamenlijke missie) via projectsubsidies tracht te realiseren.
- Vanuit eigen bestemmingsreserve investeren in het op peil houden van de kennis(ontwikkeling) en het direct bereiken van meisjes (en hun ouders) ook via buitenschools leren (en niet alleen via het onderwijs).
- Voor de tussenperiode niet alleen van overheidssubsidies afhankelijk zijn, maar ook zoeken naar andere samenwerkingsmogelijkheden, projectsubsidies en donaties.
- Initiatieven nemen tot het aanvragen van EU-projecten i.s.m. met buitenlandse partnerorganisaties.

Verder blijft het ook de komende jaren van groot belang dat VHTO participeert in allerlei netwerken en samenwerkingsverbanden (bedrijven, brancheorganisaties, onderwijsgremia, lokale en provinciale overheid) om de aandacht voor meisjes/vrouwen en bèta, techniek en ICT op agenda's te houden en veel 'misvattingen' te kunnen ontzenuwen.

De overheid heeft zich de afgelopen jaren meer en meer 'teruggetrokken' en veel initiatief en verantwoordelijkheid overgedragen aan de regio's, regionale netwerken (zoals de KWT's in primair onderwijs en de vo-ho-netwerken) en de onderwijsinstellingen. Voor VHTO impliceert dit dat zij op vele 'borden moet schaken'. Voor landelijke organisaties als VHTO, die weliswaar lokaal activiteiten uitvoeren maar vanuit een landelijk bureau, is het zoeken naar vormen waarin zij een factor van betekenis blijft in de nieuwe overlegstructuren.